

Šola rudarskega otroka v Trbovljah praznuje svoj stoti rojstni dan

Na zahodu Evrope so grmeli topovi revolucionarne Francije in utirali pot novorojenemu tehničnemu napredku sveta, v neznatni zasavski vasi, v Trbovljah pa sta začudeno opazovala dva rudarska učenca Thonhauser in Holuber, kako si pastirji pečejo krompir s črnim kamenjem. L. 1824. so že s tem kamenjem belili steklo, ki je zaslovelo tja do Benetk.

Slovenec je šele napoleonska doba ustvarila smisel za šolo. Za »knapovsko« in »glazarsko« deco so jo tudi osnovali l. 1838. v stari glazuti. Pričetek je bil skromen: 40 otrok so poučevali župnijski učitelji iz Trbovelj in steklarski nastavljenec Jože Kroiss. Po dograditvi zasavske železnice so steklarno opustili, rudnik pa se je krepko razvijal. Število rudarjev je naraščalo, še bolj se je množila deca. Od tistih skromnih početkov dalje, ne pogreša naša častitljiva »stoletnica« otrok. Sicer se dobro poznajo, oziroma se dajo ugotoviti že po številu šolske dece vse razvojne faze, konjunktore, krize in modernizacije rudniškega podjetja, vendar nikdar v taki meri, da bi mogla priti šola v zadrego radi pomankanja učencev. 1250 otrok je letos posečalo naše tesno in neprimerno šolsko poslopje. Še iz prvih plahih korakov industrije se vleče tradicija, da rudar na tesnem stanuje, da vohče tesno živi, pa naj ima zato še tesno šolo. Dejansko je otroško šolsko mravljnišče polno zasedeno od osmih zjutraj do šestih zvečer. In dejansko je šolsko poslopje že davno, davno pretesno.

Približno stokrat po dvesto šolskih ših-tov so opravili rudarski otroci. Stokrat po dvesto potov iz Dobrne, — kjer hudič Trbovlje trese; — z Zabaj, Petelinove in Kurje vasi — kar za majhno pojedinco je pojmov; — iz Glazute, — ki je dedom odrekla kruha in dala sinovom nad vse skromno zavetje; — s Polaja, s sončne Pauerjeve kolonije, z Guide, s III. etaže in od Fani, — kar ostane skrito

razumu, kdor ne pogleda, kje to leži; — od Limberka in Bolfenka — imeni, ki kar zvenita po Slovenskih gorah; — dalje iz zaprašenih hiš za cesto, z Mailanda in od Sušnika; iz hiš za Savo, odkoder je najdalje do šole; z Bevskega, ki so prav za prav že Zagorjani; pa še bi mogli naštevati kolonije.

Dedje in očetje dnevno hite v Dukičev dnevni kop in na Nežo, v separacijo za Savo, v rove, v cementarno. Matere in sestre se tudi ubijajo v separaciji, nabirajo premog na »štircu«, perejo in ribajo gospodi. Vse za kruh! Nikjer ne ta klic aktualnejši kot pri industrijskem delavcu. Delo je kruh, kruh je življenje, veselje, lepota. Dnevna skrb za obstanek je dedščina rudarskega otroka. Pa mladina ni sentimentalna, ne tuguje nad svojo usodo, brca žogo, počenja sto nerodnosti in je prav tako vesela, prav tako razigrana kot njeni — po socialnem stanju srečnejši — tovariši širom domovine in sveta.

Šola je mladini neizogibna nujnost: malo smeha, malo joka, malo dela. Sivo učenost naj učitelj pisano pobarva in naj kar sama zleze v glavo! Za pravo, koncentrirano, delovno in individualno življenjsko šolo poskrbe: tovarišija, cesta, paša in šolski odmor. Šele ostalo izpopolni uradna šola. Tako je že sto let. Tako je tudi zrasel oče, ded, praded. Pa nič zato! Tako je bilo in svet se ni podr. Vendar se je od razmer pred sto leti pa do danes že za čuda mnogo spremenilo. Upajmo, da se bo mogla naša jubilejka čez sto let pobahati z večjimi vzgojnimi in kulturnimi rezultati kot doslej, ko se prosto giblje šele od osvobojenja dalje. Od pomembnevalnice do narodne šole je velik skok in trdo delo. Zato ji izrekamo za preteklost najtoplejšo priznanje za vse kar je dobrega storila rudarskemu otroku, v novem stoletju pa krepkega razmaha v prostornejši hiši in v boljših gmohtih in delovnih razmerah!

M. Pavčič.

Razpis prostih učiteljskih mest

Prosvetni minister Magarašević je razpisal naknadni natečaj za prazna učiteljska mesta v vseh banovinah. Prazna mesta so nastala zaradi tega, ker so bili premeščeni na osnovi prejšnjega natečaja učitelji iz prejšnjih na nova mesta. Za ta način izpraznjena mesta morajo učitelji vložiti prošnje do najdalje 20. julija letos. V dravski banovini so prazna naslednja mesta:

V brežiškem okraju: Sv. Anton 1 mešano (moško ali žensko), Artiče 1 žensko, Koprivnica 1 meš., Pečice 1 ž. in 1 m., Pišče 1 m. in 2 meš., Podgorje 1 meš., Podsreda 2 meš., Senovo 1 meš., Zdol 1 meš., Velika dolina 2 meš.

Celjski okraj: Dramlje 1 ž., Svetina 1 ž. in 1 meš., Slivnica 1 ž., Galicija 1 ž., Loke 1 m. in 1 ž.

Črnomeljski okraj: Adlešiči 1 ž. in 1 meš., Bojanci 1 meš., Talčji vrh 1 meš., Tribučje 1 m., Vinica 1 meš., Radatoviči 1 meš.

Okraj Lendava: Srednja Bistrica, Bogojna 1 meš., Crenovci 1 meš., Dokležovje 1 meš., Gančani 1 ž., Govirice 1 ž., Hotize 1 meš., Kapca 1 meš., Lipa 1 ž. in 1 meš., Peterševci 1 ž., Velika Poljana 2 ž., Trnje 1 meš., Turnišče 3 meš., Zamostje 1 ž.

Gornjegrajski okraj: Gorica 1 ž., Ljubno 1 meš., Rečica 1 meš.

Okraj Kamnik: Blagovica 1 ž., Sela 1 meš., Senkov turn 1 ž.

Kočevski okraj: Banja Loka 1 ž., Briga 1 meš., Dvorska vas 1 m., Fara vas 1 ž., Kočevska reka 1 ž., Koprivnik 1 ž., Mozil 1 ž. in 1 meš., Rajhenau 1 meš., Smuka 1 meš., Dolnja Topola 1 meš.

Konjiški okraj: Črešnjice 1 meš., Sv. Florijan 1 ž., Kebelec 1 ž., Resnik 1 meš., Skomarje 1 meš., Stranice 1 ž., Vitanje 1 meš., Žiče 1 ž.

Kranjski okraj: Šenčur 1 m., Voklo 1 m.

Okraj krški: Bušča vas 1 meš., Črneča vas 1 m. in 1 ž., St. Janž 1 meš., Kal 2 meš., Sv. Križ 2 meš., Škocijan 1 m., Trebelno 1 meš., Zameško 1 m. in 1 ž.

Laški okraj: Jurklošter 1 meš., Sv. Lenart 1 meš., Sv. Rupert 1 meš.

Litijski okraj: Sv. gora 1 ž., Kolovrat 1 ž., Sv. Križ 1 m. in 2 ž., Polšnik 1 meš., Veliki Gaber 1 mešano.

Ljubljanski okraj: Dolsko 1 ž., Javor 1 ž., Blatna Brezovica 1 m., Ligojna 1 m., Zaplana 1 meš.

Ljutomerski okraj: Apače 2 meš., Cven 1 meš., Sv. Jurij ob Ščavnici 1 ž., Kaplja 2 ž., Slatina - Radenci 1 ž., Gornja Radgona 1 meš., Stara cesta 1 m. in 1 ž., Stogovci 1 ž., Šafarsko 1 ž., Ščavnica 1 ž.

Okraj Logatec: Begunje 1 meš., Cajnarje 1 ž., Cerknica 1 meš., Rovte 1 meš.

Okraj Maribor — levi breg: Sv. Ana 2 ž. in 2 meš., Sv. Anton 2 meš., Sv. Barbara v Slov. gorah 2 ž., Sv. Benedikt 2 ž., Sv. Duh na Ostrem vrhu 2 ž., Gradišče 1 ž., Sv. Jakob v Slov. gorah 1 ž., Jarenina 1 meš., Sv. Jurij ob Pesnici 1 ž., Sv. Jurij v Slov. gorah 2 ž., Sv. Križ 1 ž., Lokavec 1 ž., Marija Snežna 1 ž., Sv. Rupert v Slov. gorah 1 ž., Sladki vrh 2 meš.

Okraj Maribor — desni breg: Črešnjevec 1 ž., Sv. Martin 2 ž., Planica 1 meš.

zadnjih let. Še na razrednika sem gledal kot na nekaj daljnega, pozabnega. Nekoč mi je pri prvi uri dejal: »Vi, Ladič, vi boste zapadli jetiki, če ne prestanete z vašim krokanjem.« V razredu je bil smeh, na katedru resen obraz in v moji duši nekaj takó grenkega...

Zajtrka sem se odvadil, a vendar me je včasih zdelalo. To so bila moja velika ponosčenja. Ko sem se vrnil v kasarno v Gosposki ulici mi je čestitala stara snazilka stopnišče: »Samo da je šlo dobro g. Ladič, sedaj ste gospod učitelj, kar vesela sem se jaz, samo službe vam je še treba.« je govorila in švigala z metlo po stopnišču. K tej ženski smo se zatekali vsi v kasarni, ki smo bili na koncu z denarjem. Menda je pometala le zato, da je dajala skromno podporo kasarniškim dijakom. Uboga, stara Neža, kdo se te bo usmilil, ko ne boš mogla več pometati.

Drugo leto sem odšel k vojakom. Vse skupaj je hitro minulo. Zvečer smo postajali učiteljski abiturienti pod velikimi kostanji, peli naše pesmi, glasno in prešerno. Onstran ograje se je vstavljal mimoideči južnaški svet. Čas je bežal in nam je prinašal prostost, svoj bodoči poklic, učiteljski poklic. Nekje v podeželju boš, učil boš otroke, vadil boš zbor, imel boš predavanja. Svoj gospod boš in stoterim boš v sili vodnik. Tako smo sanjali vsi, vsi mladi, polni sile in idealov. Kostanji so v večernem vetru zadišali kot doma ob Savi. Tega je bilo tudi konec. Izpiti za rezervne oficirje so bili v žepu. Vsi smo šli domov. Ne, jaz sem šel zopet na podstrežje. Stara snazilka stopnišče je kot vedno pometala stopnišče. »No, Neža, dober dan, pa sem spet tukaj. Kaj je z ono kamro na podstrežju? Kdo spi tam?«

»O, Ladič! Saj sem vedela, da pridete. Nihče ni v kamri.«

Okraj Murska Sobota: Andrijanci 1 meš., Bakovci 1 ž., Bodonci 1 ž., Budimci 1 ž., Cankova 1 meš., Domanjšovci 2 ž., Gederovci 1 meš., Gornja Lendava 1 ž., Gerdinci 2 ž., Gančevci 1 ž., Križevci 1 ž., Krupljinik 1 ž., Kuzma 1 ž., Markovci 2 ž., Martijanci 1 m. in 6 ž., Pertocha 1 ž., Sebeborci 1 m., Serdica 3 ž., Sv. Jurij 1 ž., Tišina 2 meš., Trčkova 1 ž., Vidonci 1 ž.

Okraj Novo mesto: Ambrus 1 ž. in 1 meš., Črmošnjice 1 m., Dolž 1 m., Hinje 1 meš., Korinj 1 meš., Podgrad 1 m., Poljane 1 ž., Šmihel pri Žužemberku 1 ž.

Okraj Dravograd: Sv. Danijel 1 ž., Kaplja 1 ž., Lokovec 1 ž., Marenberg 3 meš., Muta 1 meš., Pernice 1 meš., Podpeca 1 ž., Sv. Primož 1 ž., Remšnik 1 ž. in 1 meš., Ribnica 1 m. in 1 ž.

Okraj Ptuj: Sv. Bolfenk 1 ž. in 1 meš., Sv. Lovrenc v Slov. gorah 1 meš., Runec 1 m. in 1 ž., Sv. Tomaž pri Ormožu 2 meš.,

Sv. Andraž v Halozah 1 ž. in 1 meš., Sv. Barbara v Halozah 1 meš., Sv. Duh v Halozah 1 m. in 1 ž., Sv. Lovrenc na Dravskem polju 1 meš., Majšperg 1 ž. in 1 meš., Naraplje 1 meš., Nova cerkev 1 ž. in 1 meš., Ptujška gora 1 ž. in 1 meš., Sv. Vid 1 ž., Zavrč 2 ž.

Okraj Radovljica: Blejska Dobrava 1 ž., Breznica 1 meš., Ljubno 1 meš., Ovshe 1 ž.

Okraj Slovenj Gradec: Sv. Andraž 1 m. in 2 ž., Bele vode 1 ž., St. Janž 2 ž., Razbor 1 meš., Seles 1 m., Zavodnje 1 ž.

Okraj Škofja Loka: Sv. Lenart 1 m., Poljane 1 ž., Selce 1 m. in 2 ž., Zabrdo 1 meš.

Okraj Šmarje pri Jelšah: Buče 2 meš., Sv. Ema 1 m. in 1 ž., Lemberg 1 ž., Olimje 1 ž., Sv. Peter pod Sv. gorami 1 ž., Pilštajn 1 ž., Prevorje 1 ž., Pristava 1 ž., Stoperice 1 ž., Sv. Stefan 1 ž., Sv. Vid pri Grobelnem 1 ž., Sv. Vid pri Planini 2 meš., Virštajn 1 ž., Zibika 1 ž.

† Grudnik Franc

Neizprosna smrt je zopet posegla v naše učiteljske vrste. Dne 23. junija t. l. je v moški bolnici v Novem mestu izdihnil svojo blago dušo naš nepozabni tovariš **France Grudnik**.

Pokojnik je bil rojen 25. novembra 1877. leta v Melišah, v gornjegrajskem srezu. Učiteljsko službo je nastopil l. 1901. kot pomožni učitelj na šolah v Blagovici, St. Gothardu in v Krašni v kamniškem srezu. Dalje časa je služboval tudi v Trebelnem, od koder je bil premeščen v Babno polje. Od tam je prišel v priljubljeno mu Birčno vas, kjer je služboval nad 15 let. Z dnem 9. novembra 1937. pa je bil po skoraj 36letnem službovanju razrešen službe in upokojen.

Povsod, kjerkoli je služboval, se je z veseljem oprijel dela v šoli in izven nje. S svojo miroljubnostjo in dobrohotnostjo si je kmalu osvojil srca mladine, s svojo skromnostjo pa zaupljivost in spoštovanje vsega prebival-

stva, kateremu je bil povsod iskren svetovalec in postrvovalec vzgojitelj.

Grudnik ni hrepel po časti in slavi, bil je vseskozi tih in skromen, vse svoje moči pa je posvetil šoli in svoji družini. Poleg vsega tega pa je bil vzorom tovariš. Ves čas svojega službovanja v Birčni vasi se je z veseljem udeleževal učiteljskih zborovanj, in le zadnje čase, ko so mu vidno pešale moči, je tu in tam izostal. Živo se je zanimal za napredek šolstva in učiteljskega stanu.

V svojem življenju je Grudnik mnogo pretrpel, a držal se je vseskozi hrabro in neustrašeno, kar zlasti izpričuje njegovo potrpežljivo in junaško prenašanje težke bolezni, ki nam ga je toliko prerano iztrgala iz naše srede. Nenadomestljiv je svoji zvesti družici in družini, za katero je tako zgledno skrbel.

Naj mu bo lahka naša dolenska zemlja, Vsemogočni pa bo učitelju-trpinu gotovo milostljiv sodnik.

Splošne vesti

SOSVET MLADINSKE MATICE.

11. julija popoldne ob 14. uri bo zasedal širši sosvet Mladinske matice, na katerega vabimo vse tovariše in tovarišice, ki se za zadevo zanimajo. Kraj zasedanja bo sporočen na ban. skupščini 11. julija dopoldne.

— UČITELJSKI TOVARIŠ bo izhajal med počitnicami 14 dnevno.

IZ SLOVENSKE ŠOLSKE MATICE

I. V. Prihodovo »Ideologijo nove didaktike«, ki je izšla kot tretja knjiga SSM za leto 1937. v zbirki naše »Priročne pedagoške knjižnice« je šteti kot XIII. in ne kot XX. knjigo te zbirke, kar naj blagovolijo člani šolske matice vzeti v znanje in tozadevno napako popraviti. Na neljubo pomoto opozarjamo zlasti naše knjižničarje.

II. Vsem posameznim zamudnikom, ki se še priključajo za lanske knjige, sporočamo, da jih dobe samo proti naprejšnjemu plačilu 34 din (t. j. članarina in poštšina), ki naj jih nakažejo Slov. šolski matici potom položnice poštne hranilnice na štev. 11.306. Celotnih knjig za l. 1937. je na razpolago še okoli 20 garnitur, zato naj podviza, kdor jih hoče imeti.

III. Naš zadnji poziv v »Učit. tov.« glede poravnave lanske članarine ni našel odmeva. Oglasil se je samo eden poverjenik, ki nam je poslal prilično vso dolžno članarino za l.

1937. Za lanske knjige imamo še prejeti zne-dite stare račune, še predno greste na počitnice, da more tudi šol. matica poravnati svoj dolg pri tiskarni. Zelo se mudi! Blagajnik.

PIRHOVA AKCIJA »BRAN-I-BORA«:

Za narodnoobrambni sklad »Pirhova akcija« so nadalje darovale tele šole:

Zadnjič objavljenih darov je bilo 19.284 dinarjev. Drž. ljudske šole: Mošnje, 40 din; Preserje, 30 din; Liboje, 35 din; Krka, 81 din; Rečica, 25 din; Črnuče, 39,50 din; Olševce, 24 din; Velike Lašče, 61 din; Šmarjeta pri Novem mestu, 30 din; Brezje, 17 din; Zelezna gora, 10 din; Bela cerkev na Dol., 9 din; Skorno, 26 din; Moščanci 29 din; Podbrezje, 23,50 din; Kralja Petra II. v Polju, 142,75 din; Sv. Jedert, 21,50 din; Sv. Anton nad Rajhenburgom, 20 din; Šmartno v Rožni dolini, 43 din; Sv. Kunigunda 20 din; I. drž. dekl. šola, Ljubljana, 120 din. Vkupno: 20.131,25 din.

V seznamu, objavljenem 9. t. m., se nanaša dar 107,25 din na Drž. ljudsko šolo Kraljice Marije v Dolu pri Hrastniku in ne v Dobu pri Hrastniku.

Najboljši trboveljski premog, suha bukova drva, bukovke odpadke nudi trdka

„KURIVO“ družba z o. z.

Tyrševa cesta 31 Telefon 34-34

Saša Ličin:

Ladič

Menda je že slučaj, da si človek v deveti skozi ena lahko po desetih letih službe omisli psa. Prosim, in to čistokrvnega podeželskega ketarja. Četudi nima nikakega rodovnika ne po očetu ne po materi, niti ni iz kake znamenite pasjarne, je vendar po svoje zanimiv moj Bor. Neprijetno mi je pač, da mi celo lastni brat spravlja psa vedno v zvezo z dvo-zložnim predlogom. Namreč: na psa!

Poleg te vljudnosti ima moj Bor tudi navado, da stika po vaških smetiščih in dvoriščih ter vsako stvar, ki se mu zdi vredna prijema, prinese domov. Položi ti lepo pred noge pol čevlja, strgano nogavico, pol zajčje kože itd. Mirno zre s svojimi rujavimi očmi in čaka pohvale. »Priden, Bor priden!« pravim navadno in Bor zgrabi pol čevlja, strgano nogavico ali pol zajčje kože in nese najdeni predmet v vdolbino pod krušno peč, ki je istočasno največji in najlepši del opreme na moji šoli. Oni dan pa mi je prinesel Bor moder zvezek, nekoliko zgrizen in razmočen od vlage. Gledal me je udano, kot še nikoli: »Vidiš, vse znam, samo teh kljuk na papirju ne razumem. Daj, čitaj ti, če je vredno.« je govoril z očmi in gubal kožo med ušesi. Pogledal sem moder zvezek, čital in čital, kot sedaj prepisujem.

»V teh vročih junijskih dneh se spominjam lačnih in prečutih noči, ko smo po dva, tri premlevali zadnjo učenost pred maturo. Kmalu nato smo prejeli črno na belem, da smo zreli za učitelje ljudskih šol. Takrat sem z enim samim vzdihom odpustil vse krivice

Bil sem zopet v svoji sobi. Štiri koraki po dolgem, tri počez, postelja, prizidek v oknu mesto mize in stol. A vseno mi je bil drag ta dom. Tu je toliko spominov. Potem sem oddal prošnjo za učiteljsko službo. Stala me je moje ljube gosli. Včasih hodim skozi mesto. Skozi to in ono okno čujem znane melodije, a zaman iščem svoje gosli. Saj slišal bi jih rad, radi onih kolekov na prošnji.

Minulo je leto. Gosli ni več. Za violino so šle knjige. Tam na ono stran Ljubljane, na Stari trg, povsod. V nekaterih od njih stoji podpis: »S. Ladič«. Sedaj sem čisto sam. Na podstrežju imam še črni vojaški kovček. Tam stoji blede rumene črke: »S. Ladič«. Včasih se mi zdi kot bi se črni vojaški kovček večal v črno krsto z belim napisom: »S. Ladič, brezposelni učiteljski abiturient...« V ta kovček strnim po cele ure. Pred kasarno v Gosposki ulici vrčeš otroci, na dvorišču se smejo dekleta, po mestu se sprehajajo ljudje, visoko v zraku kroži brnenje železnega ptica.

Minulo je drugo leto po maturi. Mene je žrlo podstrežje. Zdržati nisem mogel več, zapustil sem staro, dobro Nežo in šel po cesti... Proti Domžalam, skozi Kamnik, na Stajersko, Kam? Jaz ne znam, jaz ne morem prosjačiti. Sem študiral trinajst let. Vrnil sem se z raztrganimi čevlji na svoje podstrežje. Začel sem prepisovati note za operne igralce, bil sem statist v dramih, vezal sem na podstrežju knjige pri lunini noči. Pomnim, da sem jedel skoro 14 dni vsak dan...

Moj Bog, kako je to žalostno. Včasih me vleče skozi podstrežno okno tako, da ga moram zapreti. Potem grem v najtemnejši kot in spim, morda bedim, sam ne vem. V sobo stopi žena. Čisto z mrzlo roko me gladi po vročem čelu. »Moj sin, zapri okno! Potrpi, saj ti bo boljše. Tudi če se oče ne vrne, ti boš

gospod učitelj. Lepše ti bo kot meni in nje-mu!«

»Mati,« sem kričnil. Ni, spomin je. Slučaj! Mati je pri sv. Križu. Drugi dan sem z rokami čistil njen grob. Na lesenem križu je napis: »Marija Ladič«. Na mojem kovčku je »S. Ladič...« Minulo je tretje leto, službe ni. Dekreta ni. Moja obleka je tako oguljena, da ni več za med poštene ljudi. Čevlji mi cveto preko zime v poletje.

Oni dan me je obiskal Ivan. Ivan si je znal pomagati. On riše napise na izložbe, reklamne deske. On sploh več ne misli na učiteljski poklic. Menda se bo poročil z bogatim dekletom. »Ti, deklé, ljubico si poišči,« je dejal v šali, ko je odhajal.

Deklé? Saj jo imam. Zvesto, udano. Vsi slovenski študentje jo imamo. Revščina ji je ime...

Revščina! Pusti me! Sit sem tvoje ljubezni, ki mi pije kri in vrta v mozeg. Tvoji poljubi prinašajo glad...

Menda je junij. Grozna vročina. Človeku se moti, če je sit. Temni se pred očmi, če si lačen. Šel se bom kopat.

Na Savo... Tako počasi se predati valovom, plavati do smrtno utrujenosti, zgubiti zavest, počasi se potapljati, to je sreča v nesreči. Jutri se pojdem kopat. Moja ljubica gre z menoj, moja Revščina. Na podstrežju ostane še kovček, črn z rumeno belim napisom: »S. Ladič.«

Slučajno sem brskal po časopisu. Na tretji strani stoji: »Prva žrtev Save, Brezposelni učiteljski abiturient. S. Ladič.« V meni se je dvignilo nekaj divjega, da bi zavpil v svet najgrš psovko. Pred menoj leži moj pes Bor in gleda v modri zvezek, grbanči kožo med očmi in zaman čaka, da bi mu rekel: »Priden, Bor, priden!«

— Učiteljski diplomski izpiti na drž. učiteljsko v Ljubljani so se vršili od 11. do 20. junija 1938. Izpit so se vršili kandidati in šest kandidat. Izpit sta napravila dva kandidata in tri kandidatke, in sicer: Strehovec Rudolf, Supan Viljem, Kačič Alenka, Pfeifer Vida in Vrhovnik Nikolaja. Popravni izpit ima en kandidat in tri kandidatke.

— Tovarišem - maturantom iz l. 1913. moškega učiteljskega v Mariboru! Meseca julija t. l. poteče 25 let, odkar smo se razšli. V smislu dogovora z nekaterimi tovariši se sestane v Mariboru v soboto, dne 6. avgusta t. l. (otvoritev Mariborskega tedna) med 11. in 12. uro v hotelu »Orel«. Glede sporeda sestanka se obrnite na tov. R. Predana, šol. upravitelja v Rogoški Slatini. Na svidenje!

— Ker sta v »Učit. tovarišu« z dne 16. junija izšli dve vabilu za obhajanje desetletnice, umikam svoj predlog za 3. julij in se pridružujem predlogu nepodpisane tovariša, da se snidemo 9. julija ob 10. uri dopoldne. Predlog se mi zdi umestnejši, ker je potem nato banovinska skupščina. Vsa drugačnja obvestila naj se ne smatrajo resnim. Držite se tega dne. Upam, da se snidemo vsi! — Vrtačnik Lado, Loški potok.

— Za Porekarjev ubožni šolski fond na Humu so nadalje darovali: 50 din Zenkovič Ema — Trbovlje, po 10 din: Tomažič Anton — Žiče, Pečar Srečko — Sv. Pavel. Zadnjič izkazanih 632 din, skupaj do sedaj 702 din. — Vsem darovalcem priskrba hvala. — Šolski upravitelj na Humu.

— Praktični učiteljski izpiti v šolskem letu 1938./39. V tukajšnjem obvestilu glede praktičnih učiteljskih izpitov v šolskem letu 1938./39., ki ga je razposlala kraljevska banska uprava pod IV. No. 11.030/1 z dne 3. junija 1938., je bilo objavljeno, da je treba prošnjo za pristup k izpitu kolkovati z 20 din, kdor dela izpit privrati, in s 50 din, kdor dela izpit drugkrat ali tretjkrat. To obvestilo ni pravilno; vsaka prošnja za pristup k praktičnemu učiteljskemu izpitu mora biti kolkovana po tarifni postavki 1. in 5. zakona o taksah s 30 (trideset) din in ni nikakega razločka med tistimi, ki delajo izpit privrati, drugkrat ali tretjkrat. Isto velja analogno tudi za prijave za praktične veroučiteljske izpite. Samo pripravnice otroške vrtarice (zabavilje) brez popolne učiteljske izobrazbe, ki prosijo za pristup k praktičnemu zabaviljskemu izpitu po čl. 12. in 13. začasnih pravil o opravljanju praktičnih izpitov za otroške vrtarice, kolkujejo prošnjo s 40 (štirideset) din po tarifni postavki 9 b in 5 zakona o taksah. — Državna komisija za opravlja-

nje praktičnih učiteljskih izpitov v Ljubljani. — Predsednik Dolencec s. r.

— Sprejem v I. letnik učiteljskega, V I. letnik drž. učiteljske šole v Ljubljani bo v šol. letu 1938./1939. sprejetih 40 učencev. Učenke se to leto ne bodo sprejemale. Sprejemali se bodo učenci, ki so opravili nižji tečajni izpit na kakšni srednji šoli ali pa završni izpit na meščanski šoli, in sicer od meščanskošolskih absolventov samo taki, ki so opravili završni izpit z odličnim ali s prav dobrim uspehom. Vsi učenci, ki žele biti sprejeti, naj vložijo (osebno ali pismeno) v teku meseca julija na ravnateljstvo prošnjo za sprejem, kolkovano z 10 din. Prilože naj izpričujeval o nižjem tečajnem, oziroma završnem izpitu in rojstni list, iz katerega je razvidno, da v tekočem koledarskem letu ne bodo dosegli 18. leto starosti (da torej niso rojeni pred letom 1921.). Če so to starost prekoračili, morajo najprej vložiti na kralj. bansko upravo prošnjo za spregled starosti. (Kolek 10 din, prilogi kakor zgoraj.) Tudi take prošnje se vlagajo preko ravnateljstva učiteljske šole, na kateri žele biti učenci sprejeti. Dne 29. avgusta t. l. naj se vsi kandidati za sprejem zglase vb pol 8. uri zjutraj v ravnateljstvu pisarni, da bodo šli na zdravniški pregled in da bodo delali izpit iz petja. Absolventje meščanskih šol bodo nato delali še poseben pismeni in ustni izpit iz narodnega jezika in ustni izpit iz matematike. Podrobnost o tem izpitu so objavljene v službenem listu kralj. banske uprave dravske banovine z dne 18. junija 1938. in v Izvestju drž. učiteljske šole v Ljubljani za šol. leto 1937/38.

— Slovenska šolska matica je garnituro svojih maja meseca izšlih publikacij za leto 1937. poklonila dr. E. Benešu, predsedniku češkoslovaške republike, za kar je prejela od češkoslovaške konzulata v Ljubljani pismo sledečee vsebine: »Z dopisom z dne 18. maja 1938. ste poklonili gospodu prezidentu češkoslovaške republike Vašo letošnjo knjižno edicijo. Gospoda prezidenta so te knjige zelo zanimale in se vam priročno zahvaljuje za Vašo ljubeznjivo pozornost. Prosim, da izvolite sprejeti izraze mojega odličnega spoštovanja. V Ljubljani dne 18. junija 1938. Konzul: Minovský.«

— Blizu 4000 din dolgujejo še šolska upravitelstva tov. Mohorju za knjigo Z a k r a l j a in d o m. Ker bi tov. Mohor rad kril tiskarske stroške pri Učiteljski tiskarni, se naprošajo cenjeni šol. upravitelji, da nakažejo zneske čimprej.

— Stanovanje se zamenja za počitnice. Lepo dvosobno stanovanje zamenjam čez počitnice za sobo na deželi. Informacije da Učiteljsko društvo Maribor-mesto.

grad v Kostanjevici (Krško); Cimerman Vilma iz Radmožencev (Lendava) v Dolgo vas (Lendava); Cirk Zdenka iz Brige (Kočevje) v Stalcerje (Kočevje); Čeh Ivan iz Sv. Ane (Maribor levi breg) v Vučju vas (Ljutomer); Curman Viktor iz Sele (Škofja Loka) v Krupljin (Murska Sobota); Domiter Franciška iz Trdkove (Murska Sobota) v Šulince (Murska Sobota); Demšar Franc iz Poljan (Škofja Loka) v Javorniški Rovt (Radovljica); Debeljak Franciška iz Sv. Benedikta (Maribor levi breg) v Kamno gorico (Radovljica); Dolinšek Maksimilijan iz Ribnice (Dravograd) v St. Janž (Slov. Gradec); Drogenik Božidar iz Zaveden (Slov. Gradec) v Ljubo (Gornji grad); Debelak Rudolf iz Senčurja (Kranj) v Trboje (Kranj); Dobaja Janez iz Stogovcev (Ljutomer) v Cezanjevce (Ljutomer); Dobaja Jožica iz Stogovcev (Ljutomer) v Cezanjevce (Ljutomer); Drogenik Vekoslava iz Zameškega (Krško) v Vitanje (Konjice); Erbenžnik Franciška iz Fare vasi (Kočevje) v St. Jernej (Krško); Fatur Viljem iz Bodoncev (Murska Sobota) v Prevalje (Dravograd); Ferline Borislav iz Markovcev (Murska Sobota) k Sv. Florijanu (Smarje); Ferjan Milan iz Remšnika (Dravograd) v Dobrovnik (Lendava); German Rihard iz Pernice (Dravograd) v Muto (Dravograd); Grčar Ana iz Bibnice (Dravograd) v Mozirje (Gornji grad); Grebenc Josip iz Trave (savska banovina) v Rob (Kočevje); Hude Bogomila iz Tribuč (Črnomelj) v Mirno peč (Novo mesto); Hribnik Franc iz Sladkega vrha (Maribor levi breg) v Hajdino (Ptuj); Ilc Angela iz Korinja (Novo mesto) v Smarjetu (Novo mesto); Istenič Angela iz Toplice (Litija) v Podbrezje (Kranj); Jenko Metod iz Sv. Andraža (Slov. Gradec) v Rovo (Kamnik); Jug Feliks iz Dol. Tople rebi (Kočevje) v Preloko (Črnomelj); Jankovič Jože iz Buševce vasi (Krško) v Kostanjevici (Krško); Jošt Henrik iz Adrijancev (Murska Sobota) v Markovce (Murska Sobota); Jalen Franc iz Dolža (Novo mesto) v Žužemberk (Novo mesto); Jelenko Ivanka iz Podpece (Dravograd) v Kotlje (Dravograd); Janežič Franciška iz Nove cerkve (Ptuj) na Ptujsko goro (Ptuj); Jarnovič Božidar iz Smuke (Kočevje) v Cerklje (Krško); Jarec Ernestina iz Serdice (Murska Sobota) v Cankovo (Murska Sobota); Kleč Antonija iz Pilštajna (Smarje) v Brežice; Kočevar Anton od Sv. Duha (Ptuj) v St. Vid (Ptuj); Kukovič Ljudmila iz Olimja (Smarje) v Podčetrtek (Smarje); Kulčar Zofija iz Slatina Radenci (Ljutomer) v Ponikvo (Smarje); Kolar Vilbald iz Marenberga (Dravograd) v Križevce (Ljutomer); Kos Karel iz Rovt (Logatec) v Ruše (Maribor desni breg); Košta Irma iz Zameškega (Krško) k Sv. Ani (Maribor levi breg); Kavčič Jadviga od Sv. Jurija (Maribor levi breg) k Sv. Martinu (Maribor levi breg); Kobal Pavla od Sv. Duha (Maribor levi breg) k Sv. Trojici (Maribor levi breg); Kunaver Franc iz Skocjana (Krško) v Čatež (Novo mesto); Kočevar Marija iz Bojanec (Črnomelj) v Petrovo vas (Črnomelj); Kukuljan Zlata iz Stoperc (Smarje) v Krašno (Kamnik); Kūs Jožefa iz Češnice (Konjice) v Loče (Konjice); Lužar Ljudmila iz Ptujске

gore (Ptuj) k Sv. Urbanu (Ptuj); Lomšek Ida iz Virštanj (Smarje) v Črni vrh (Škofja Loka); Lah Ernest iz Donje Lipljanke (vrhaska banovina) v Lehen (Maribor desni breg); Lipavc Franc iz Srednje Bistrice (Lendava) v Vitanje (Konjice); Mokorel Viktor iz Domanjševcev (Murska Sobota) k Sv. Andražu (Ptuj); Mokorel Marija iz Domanjševcev (Murska Sobota) k Sv. Andražu (Ptuj); Moser Julijana iz Buč (Smarje) v Kozje (Smarje); Napast Anton iz Sladkega vrha (Maribor levi breg) v Stoperc (Smarje); Novak Tatjana iz Martjancev (Murska Sobota) v Gor. Petrovce (Murska Sobota); Oset Zora iz Loke (Celje) v Polzelo (Celje); Otič Pavel iz Pečice (Brežice) v Kozje (Smarje); Ornik Cecilija iz St. Vida (Ptuj) v Rače (Maribor desni breg); Ouček Franc iz Tišine (Murska Sobota) v Bodonce (Murska Sobota); Podboj Stanislava iz St. Janža (Krško) v St. Vid (Litija); Puhar Jože iz Runeča (Ptuj) v Senčur (Kranj); Perpar Vekoslav iz Koprivnice (Brežice) v Dol. Nemško vas (Novo mesto); Poljanec Dušan iz Buč (Smarje) v Ribnico (Dravograd); Primožič Ivan iz Ljubna (Radovljica) v Breznico (Radovljica); Primožič Vera iz Vokla (Kranj) v Breznico (Radovljica); Purkelje Emilija iz Ptujске gore (Ptuj) v Makole (Maribor desni breg); Pegan Pera iz Ovisi (Radovljica) v Potok (Kamnik); Prohinar Zora iz Sv. Andraža (Slov. Gradec) v Zalog (Kamnik); Palčič Ernest iz Bakovcev (Murska Sobota) v Tunjice (Kamnik); Palčič Jožefa iz Dokležovja (Lendava) v Tunjice (Kamnik); Radej Antonija iz Žič (Konjice) v Senovo (Brežice); Rous Marjeta iz Sv. Martina (Maribor desni breg) v Srednjo Bistrico (Lendava); Rozman Angela iz Smartna (Celje) v Besnico (Kranj); Silvester Vladislava iz St. Janža (Slov. Gradec) v Tržišče (Krško); Slekovce Adalbert iz Sv. Bolfenka (Ptuj) k Sv. Miklavžu (Ptuj); Stajniko Alfonz iz Sv. Ane (Maribor levi breg) k Sv. Miklavžu (Ptuj); Stani Zdenka iz Ruš (Maribor desni breg) v Pameče (Slov. Gradec); Sevnik Franc iz Radočaja (sav. banovina) v Faro vas (Kočevje); Segula Pavel iz Sv. Lovrenca (Ptuj) k Sv. Marjeti (Ptuj); Šteblaj Majda iz Kapele (Ljutomer) v St. Jurij (Litija); Skof Ana iz Svetine (Celje) v Sv. Križ (Ljubljana okolica);

Najnovejši
vzorci

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

Sušteršič Stanislava iz Pišec (Brežice) v Ziri (Logatec); Suman Ivan iz Turnišča (Lendava) v Makole (Maribor desni breg); Tušek Bogdan iz Sv. Jakoba (Maribor levi breg) v Dobrovec (Maribor desni breg); Tominc Milan iz Pišec (Brežice) v Globoko (Brežice); Umar Silva iz Lipe (Lendava) v Rovte (Logatec); Vilfan Julijana iz Šmihla pri Žužemberku v Zagradec (Novo mesto); Vuk Anton iz Sv. Eme (Smarje) k Sv. Marku (Ptuj); Vuk Matilda iz Sv. Eme (Smarje) k Sv. Marku (Ptuj); Vitez Dora iz Krupljinika (Murska Sobota) v Sorico (Škofja Loka); Voj Hilda iz Koblja (Konjice) v Žitečko vas (Maribor levi breg); Zidar Avgust iz Razbora (Slov. Gradec) v St. Ilj pod Turjakom (Slov. Gradec); Zafred Anton iz Marije Srečne (Maribor levi breg) v Sv. Marjeto (Maribor desni breg); Zupančič Rudolf iz Črneče vasi (Krško) v Rajhenburg (Brežice); Zupančič Franciška iz Črneče vasi (Krško) v Rajhenburg (Brežice); Zavrtnik Elizabeta iz Senkov turna (Kamnik) v Ihan (Kamnik).

Rangna lista

Popravek.

Kozar Ana, učiteljica pri Sv. Florijanu v Dolici je napredovala v IX. skupino 17. maja in ne 30. junija 1933.

Učiteljski pravnik

—§ Vprašanje: S. V. G. — Kako naj postopam, ako mi vrne sresko načelstvo izkaz za per. povišek z naročilom, da naj predložim prošnjo in vse priloge v dvojniki?

Odgovor: Nam ni znano, da bi izdala kralj. banska uprava zadevne izpremembe, zato naj vrne upravitelstvo izkaz za per. povišek s pristavkom, da zadošča po odredbi kralj. ban. uprave izkaz in priloga v 1 primerku.

—§ Vprašanje: G. K. iz P.? I. Ali pripada poročeni učiteljici z učiteljem, oba službujeta

v različnih krajih ter nimata skupnega gospodinjstva — pravica do stanarine oziroma naravnega stanovanja in kuriva. — 2. Ako nimata pravice do istega, prosim, da mi obrazložite, s katerim odlokom ji je ta pravica odvzeta in ali je možna pritožba zoper to.

Odgovor: Po § 30. fin. zak. za l. 1933./1934. imata učitelja zakonca, ki službujeta v različnih krajih oba pravico do stanarine oziroma natur. stanovanja in tudi do kuriva in sicer do družinskega oni, pri katerem so otroci, drugi pa prejema kurivo določeno za samec.

Kaj vse pišejo o učitelstvu, šoli, prosveči in JUU

—I Kaj čita mladina. Učitelj nam piše: Vstopim v razred! Skupina dečkov, pet do sedem, je zbrana na sredini razreda in čita časopis. Stopim h gruči, da vidim, kaj imajo tako zanimivega. Pokažejo mi časopis, ki ima takoj na prvi strani večbarvno sliko, ki predstavlja bandita z naperjenim revolverjem. Po napisu in po obliki sem takoj spoznal, da je ameriški »šunt«. Prelistam v naglici list in vidim, da je to prva številka senzacionalnega pustolovnega romana iz divjega zapada v slikah. Vrstijo se slika za sliko, na katerih se vidijo mrki gangsterski pojavi, oboroženi od nog do glave, na vsaki drugi sliki streljajo ali koljejo. Na petih straneh sta že dva mrtva, ki ju zavlečejo iz hiše itd. Sledi začetek drugega romana, ki se vrši na ladji, kjer pokajo, zopet samokresi, in vežejo ujetnike, ki jih mečejo v ječe, kjer je polno okostnjakov itd. Drugi roman je enak prvemu. — Presenečen sem bil nemalo, ko sem videl, da je list v slovenščini. V času, ko stari slovenski mladinski listi bijejo boj za obstanek, ko večina mladinskih listov izvenzemši »Naš rod« ne presegla naklade preko 3000 izvodov, smo dobili Slovenci nov list, ki bo zastupljal našo mladino. Kako kvarno vplivajo taki romani na mladino, nam priča nešteto primerov, ko mladostniki bežijo od doma, se klatijo po gozdovih, izvršujejo strokovnjaške vlohe in

slično. Starši: Ako vam je vaša mladina mila in draga, pazite na to, kaj čita! (Mariborski »Večernik« 15. VI.)

—I Vprašanje o celibatu. Članek, ki je pod tem naslovom izšel v 44. številki Učiteljskega tovariša, je v celoti ponatisnjen v Mariborskem »Večerniku« Jutra, od 23. junija.

—I Nove šole v škofjeloškem okraju. V škofjeloškem okraju grade več novih šol. V prvi vrsti je omeniti gradnjo nove šole v Retečah. Nova štirirazrednica tik železniške postaje je že pod streho, zdaj napeljujejo vodovod in elektriko in vse kaže, da bo nova šola že letos izročena svojemu namenu. Lično enonadstropno šolo grade tudi v Sovodnju na skrajnem odcepu Poljanske doline ob državni meji. Tretja šola pa bo na Črnem vrhu, ki je v surovem stanju že dograjena. Razširjena in dvignjena za eno nadstropje bo tudi šola na Bukovici. V Zelenikih se pripravljajo na gradnjo nove šole, prezidana bo šola na Javorjah in novo šolo bodo gradili v Lučinah. (Domovina 23. VI.)

—I Učitelj in politika je naslov članka v »Proboju« od 24. junija, v katerem je objavljen govor bivšega predsednika sekcije JUU v Zagrebu tov. Logomerca na zborovanju učiteljev JRZ v Vinkovcih.

Naše največje gospodarsko podjetje je na pravi trdni poti. Kakor je zasluga učiteljstva, da je na to pot prišlo, tako moramo apelirati zopet na vas, tovariši in tovariši, da podpirate Učiteljsko tiskarno s svojim zapuanjem tudi v bodoče.

—g Zadržnikom Učiteljske samopomoči v Ljubljani. Zadnje dneve meseca junija ste prejeli poštne poloznice za nakazilo članskega prispevka za tri smrtne primere — 459/461. Umrli so: Škufca Janko, učitelj v pok. v Ljubljani, Bezlaj Josip, ravnatelj mešč. šole v pok. v Ljubljani in Bezlaj Marija, učiteljica v pok. v Ljubljani. Samski člani nakažejo po 16 din, zakonski pari pa po 31 din. — Zamudnikom smo pristieli tudi vse dolžne zaozanke in jih naprošamo, da jih v mesecu juliju poravnajo. Prosim Vas še, da sporočite domačim poštam svoj poštinski naslov, ker nam sicer vračajo naše pošiljke. — Na seji načelstva, ki bo v prvih dneh julija, bo rešenih še nekaj prošelj za brezobrestna posojila. Zadržna uprava bo obvestila vse te prosilce. Na ti seji

Restavracija „Pri Sokolu“

Ljubljana — Pred Škofijo

se priproča cenjenemu občinstvu

Cene solidne, postrežba točna